

Ομιλία του Πρύτανη Πανεπιστημίου Κύπρου, Καθηγητή Τάσου Χριστοφίδη

Συνδέοντας και δημιουργώντας ιστορίες

Τελετές Αποφοίτησης Ιουνίου - Ιουλίου 2022

Κάθεμιά και καθένας από εσάς έχει τη δική του ιστορία να μοιραστεί, για τις φοιτητικές σας εμπειρίες στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, για όσα μάθατε μέσα από αυτό το ταξίδι της γνώσης. Αυτές οι μοναδικές ιστορίες έχουν έναν κοινό τόπο συνάντησης, το Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Βρισκόμαστε σήμερα εδώ για να συνδέσουμε και να ξεδιπλώσουμε ιστορίες και τα μοναδικά αφηγήματα της πολυσύνθετης κοινότητάς μας: των φοιτητριών και φοιτητών μας, των σημερινών απόφοιτων, των ακαδημαϊκών δασκάλων, των ερευνητριών και ερευνητών, του προσωπικού που σας υποστήριξε κατά τη διάρκεια των σπουδών σας.

Χωρίς αμφιβολία φοιτήσατε κάτω από διαφορετικές συνθήκες από τις συνηθισμένες. Εν μέσω πανδημίας, με την αξιοποίηση της τεχνολογίας, υβριδικά, αλλά και με λιγότερη κοινωνικοποίηση. Ίσως να μην χορτάσατε τη φοιτητική ζωή όπως είχατε ονειρευτεί, αλλά κάθε κρίση, κάθε πρόκληση, προσφέρει περισσότερες ευκαιρίες μάθησης. Άλλωστε στον «πηγαϊμό για την Ιθάκη» η διαδρομή προσαρμόζεται στις αναπάντεχες συνθήκες των καιρών. Κάθε ταξίδι, κάθε ιστορία έχει και μία ηρωίδα, έναν ήρωα, τον πρωταγωνιστή και τους συνταξιδιώτες του. Με αυτές και αυτούς συναντιόμαστε σήμερα για να γιορτάσουμε το σημαντικό τους επίτευγμα. Σήμερα, απόφοιτες και απόφοιτοι, έχετε φτάσει σε μία από τις πολλές Ιθάκες σας. Το πτυχίο σας αποτελεί την απόδειξη της επιτυχούς ολοκλήρωσης του ξεχωριστού και μοναδικού ταξιδιού μάθησης.

Προσοχή όμως: μαζί με τις γνώσεις που αποκτήσατε μάθατε ότι τίποτα δεν είναι σταθερό. Η γνώση από τη φύση της έχει μία εξελικτική πορεία, όσο οι κοινωνίες αλλάζουν, όσο η επιστήμη και ο άνθρωπος παραμένουν περίεργοι για το μέλλον και τις προοπτικές του.

Εδώ, στη μεγαλύτερη γιορτή της γνώσης για το ακαδημαϊκό μας ίδρυμα, βεβαιώνουμε την κατάρτισή σας με την ελπίδα ότι αυτά που μάθατε θα τα αξιοποιείτε στη μετέπειτα πορεία σας, με σύνεση, με συναίσθηση του χρέους διαφώτισης της κοινωνίας για την αλήθεια, που τόσο πολύ πλήττεται από τις ψευδείς ειδήσεις και την παραπληροφόρηση. Εστιάζω σ' αυτή την κρίση αλήθειας καθώς η κοινωνική πρόοδος δεν επιτεύχθηκε με θεμέλια τα ψέματα και το λαϊκισμό. Αντίθετα ήταν και είναι δυνατή μέσα από την προάσπιση της αλήθειας και του δικαίου. Αυτή την αλήθεια και αυτό το δίκαιο καλείστε να υπερασπιστείτε στη μετέπειτα σταδιοδρομία σας.

Είστε η επόμενη γενιά που θα ενταχθεί στην αγορά εργασίας, με τις προκλήσεις να είναι τεράστιες. Η αντίληψη των πολλαπλών κρίσεων που εκτυλίσσονται και συμβαίνουν είναι σημαντική. Οι γεωπολιτικές εξελίξεις, το ψυχροπολεμικό κλίμα, η αβεβαιότητα στο Κυπριακό, η κλιματική κρίση, η μετά-πανδημική περίοδος που ζούμε, επηρεάζουν τη χώρα μας άμεσα και εντονότερα. Είναι και για αυτό το λόγο που εγκαινιάσαμε πριν λίγους μήνες την εκστρατεία GIVING BACK για την οικονομική στήριξη των φοιτητριών και φοιτητών μας, από τους ίδιους τους απόφοιτούς μας. Κτίζουμε μία σχέση υποστήριξης και συνεισφοράς προς τους νεοεισερχόμενους που θα ξεκινήσουν τη δική τους γνωσιακή περιπέτεια, από τους απόφοιτούς μας που γνωρίζουν από πρώτο χέρι τις προκλήσεις της φοιτητικής ζωής. Για την εκστρατεία GIVING BACK μπορεί

κανείς να ενημερωθεί από την ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου Κύπρου και από προσωπικό που βρίσκεται σήμερα εδώ στους χώρους της Τελετής.

Φίλες και φίλοι,

Η ιστορία της ακαδημίας, η επιστήμη και τα επιτεύγματά της δείχνουν τον δρόμο, ή τουλάχιστον την κατεύθυνση προς την επιτυχία.

Ποιοι θα πρέπει να είναι οι πλοηγοί για το μέλλον;

Θα ήθελα να αναφέρω τέσσερα νουθετήματα:

- **Πρώτο: Προσαρμοστικότητα και ευελιξία.** Οι συνθήκες που βιώσαμε τα τελευταία σχεδόν τρία χρόνια, μας δίδαξαν ότι το μόνο σίγουρο στη ζωή είναι ότι τίποτα δεν είναι δεδομένο. Χρειάζεται να είμαστε έτοιμοι για τις αλλαγές που έρχονται, να τις περιμένουμε, να τις προσμένουμε, να τις αντιμετωπίζουμε με εφόδιο τη γνώση και τη συνεργασία.
- **Δεύτερο: Ενσυναίσθηση και συμπερίληψη.** Κάθε άνθρωπος κουβαλά τη δική του ιστορία. Να σέβεστε το χώρο του άλλου, να δείχνετε υπομονή και κατανόηση στη διαφορετικότητά του. Να είστε επιεικείς και γενναιόδωροι, με αυτούς που είναι λιγότερο τυχεροί από εσάς. Να κατανοείτε ότι μέσα από τη ώσμωση, παρά τις όποιες δυσκολίες συνάντησης σε έναν κοινό τόπο, οδηγούμαστε στη δημιουργία ενός κόσμου καλύτερου για όλους.
- **Τρίτο: Στροφή στη διεθνοποίηση.** Ο κόσμος μας είναι ένας και δεν μπορεί καθένας μας να ζει στο μικρόκοσμο του. Οι αποστάσεις έχουν σμυκρινθεί. Θα συνεργαστείτε εντός και εκτός Κύπρου με ανθρώπους με διαφορετικά υπόβαθρα και διαφορετικές ιστορίες. Αφουγκραστείτε το αφήγημα και την προϊστορία τους, επιδιώξτε τη συνεργασία και τη σύνθεση.
- **Τέταρτο: Ψηφιακές μεταβάσεις.** Η τεχνολογία δημιουργεί καινούριους κόσμους, νέες προοπτικές. Η συνεχής εκπαίδευση και η προσαρμογή στις νέες μετά-πραγματικότητες θα καθορίσουν σε έναν βαθμό την επαγγελματική χρησιμότητά σας στο νέο κόσμο, όσο σκληρό κι αν ακούγεται αυτό.

Η δια βίου μάθηση λοιπόν, η συνεχής παιδείυση σε νέες δεξιότητες δεν αποτελούν απλώς ένα εύηχο σύνθημα, αλλά μία ανάγκη, αν θέλετε να παραμείνετε «σχετικοί» και «ωφέλιμοι» στην αγορά εργασίας. Είναι πολλά τα μαθήματα που προκύπτουν μέσα από τις ανάγκες των καιρών, που δημιουργούνται επίσης λόγω της επιμονής ομάδων και ανθρώπων να βελτιώσουν τον κόσμο μας, μέσα από πρωτοβουλίες με θετική επίδραση.

Μπορεί σήμερα ο κόσμος μας να μοιάζει σκοτεινότερος, να φαίνεται ότι αντί να προχωράμε μπροστά, πάμε πίσω. Αν υπάρχει όμως αυτή η αίσθηση, σημαίνει ότι υπάρχει ανάγκη και χώρος για παρέμβαση από ανθρώπους με όνειρα για το μέλλον.

Έχετε λοιπόν το χώρο και το χρόνο να δράσετε και να δημιουργήσετε.

- Αν περιμένετε να αλλάξει κάτι: Μιλήστε και προτείνετε. Βοηθήστε στην αλλαγή.
- Αν χορτάσατε από λόγια: Μην μείνετε παθητικοί θεατές.
- Αν κουραστήκατε από υποσχέσεις: Δράστε, κινητοποιηθείτε.

Η λέξη κλειδί για να δημιουργήσετε τον κόσμο που ονειρεύεστε είναι η συμμετοχή. Με εσάς, για εσάς!

Φίλες και φίλοι,

Λέγεται ότι τα ρεκόρ υπάρχουν για έναν λόγο, για να καταρρίπτονται. Το ίδιο ισχύει σε όλους τους τομείς της ζωής. Οι πρωτιές δεν είναι δεδομένες και οι ανακαλύψεις δίνουν τη θέση τους στη νέα γνώση που περιμένει να ανακαλυφθεί. Για το λόγο αυτό η παιδεία και η γνώση δεν είναι κάτι στατικό και η κοινωνία μας δεν καλείται να δημιουργήσει στα βήματα του παρελθόντος, αντίθετα πρέπει να δημιουργήσει μία νέα πορεία με τα νέα δεδομένα που ξεπροβάλλουν. Νέα σκέψη και νέα δράση λοιπόν, για το νέο κόσμο που διαμορφώνεται. Να δημιουργήσουμε νέες ιστορίες, ελπιδοφόρες, άξιες ενθύμησης. Με νέο τρόπο σκέψης, μακριά από προγονολατρείες και επικλήσεις του παρελθόντος.

Σήμερα, στην τελετή αποφοίτησής σας, σας προτρέπω να είστε όπως τους αποφασισμένους δρομείς και σπρίντερ, που ποτέ δεν παύουν να δοκιμάζουν τα όριά τους, που ποτέ δεν μένουν προσκολλημένες στα ρεκόρ του παρελθόντος.

Σας παροτρύνω να μην επαναπαύεστε σε μια καλή επίδοση, σε ένα ικανοποιητικό αποτέλεσμα, αλλά να προσπαθείτε να υπερβείτε τον εαυτό σας. Ο εαυτός σας άλλωστε είναι ο μεγαλύτερός σας ανταγωνιστής.

Αγαπητές και αγαπητοί απόφοιτοι,

Μην κοιτάτε τη θάλασσα ώσπου να σας πνίξει, κολυπήστε την. Προσέξτε όμως, μην μπερδεύετε το θράσος με την τόλμη και προστατέψτε τα φτερά σας από τον ήλιο για να μην καούν. Το μέτρο στην επιδίωξη των ονείρων, η αυτογνωσία και η μετριοπάθεια πρέπει να μας συνοδεύουν στο δρόμο της υπέρβασης. Να υπερβαίνετε τα όριά σας, χωρίς να εξαντλείτε τις αντοχές σας. Κάθε βήμα που θα κάνετε με την ολοκλήρωση των σπουδών σας να είναι τολμηρό, αλλά και συνετό. Βρείτε τον ρυθμό σας, τον βηματισμό σας στη μετέπειτά σας πορεία, αλλάξτε τον αν χρειαστεί. Βρείτε την ηθική πυξίδα που θα καθοδηγεί τα βήματα και τις δικές σας υπερβάσεις.

Πιστεύω ότι ο καλύτερος τρόπος για να διδάξουμε είναι μέσα από το παράδειγμα, μέσα από ιστορίες που προετοιμάζουν για το αύριο και εμπνέουν. Καθημερινά συναντάμε ανθρώπους που με τη στάση τους μας θυμίζουν ότι υπάρχει δημιουργία που μπορεί να μετουσιωθεί σε πράξη και ότι η ανθρώπινη προσφορά έχει επίδραση. Μπορεί ένα χελιδόνι να μην φέρνει την Άνοιξη, ωστόσο μπορεί να συνεπάρει μαζί του ένα ολόκληρο κοπάδι και να είναι η αιτία και η απαρχή του καινούριου που περιμένει να ξεπροβάλει.

Άραγε φανταζόταν η Μαρί Κιουρί ότι η συνεισφορά και οι ανακαλύψεις της στην επιστήμη θα ενέπνεαν γενιές επιστημόνων και κυρίως γυναικών να κυνηγήσουν τα όνειρά τους; Ότι με τη στάση και το παράδειγμά της η Ρόζα Πάρκς άνοιγε την πορεία διαμαρτυρίας και εναντίωσης στο φυλετικό ρατσισμό. Ότι η Αφρο-αμερικανή Katherine Johnson και η ομάδα γυναικών της NASA άνοιγαν τη δεκαετία του '60 το δρόμο της συμμετοχής και της αναγνώρισης για τις γυναίκες επιστήμονες;

Μπορεί τότε η απουσία των νέων τεχνολογιών να επιβράδυνε την επιδραστικότητα της παρέμβασης, ωστόσο ήταν τόσο ηχηρό το παράδειγμα των ανθρώπων που η επιρροή τους ήταν καταλυτική και έμεινε στην ιστορία επηρεάζοντας και εμπνέοντας τις γενιές που ακολούθησαν.

Όπως και τότε, έτσι και σήμερα, υπάρχουν πολλά παραδείγματα από όλες τις ηλικιακές ομάδες, φυλές και υπόβαθρα από τα οποία μπορούμε να αντλήσουμε έμπνευση και θάρρος για να πετύχουμε τους στόχους μας. Αυτό που χρειάζεται σήμερα είναι να αναγνωρίζουμε την επιτηδευμένη – χωρίς ουσία – παρέμβαση, από την αληθινή. Να μάθουμε κάτι από αυτούς που έχουν να πουν κάτι ουσιαστικό, χωρίς να καταφεύγουν στα μεγάλα και πολλά λόγια. Και ας προσέξουμε, το μεγαλύτερο θόρυβο, τον κάνουν οι άδειοι κυλιόμενοι τενεκκέδες.

Σε έναν κόσμο που κυριαρχεί η εικόνα έναντι της ουσίας, επιλέξτε να δημιουργήσετε και όχι να δημιουργηθείτε. Επιλέξτε το αφήγημά σας να είναι αληθινό. Σήμερα, που η λέξη αυτόφωτος έχει χάσει το νόημά της, η πρόκληση δεν είναι να στρέψετε τα φώτα πάνω σας, αλλά να φωτίσετε τον κόσμο γύρω σας.

Το ξέρετε πολύ καλά, το ζείτε καθημερινά μέσα από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ότι η δυσκολία δεν είναι να κτίσετε μία εικονική πραγματικότητα - ιστορία ευτυχίας και επιτυχίας. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, με τα πολλά θετικά τους, όσον αφορά τη διεύρυνση των δυνατοτήτων επικοινωνίας, δημιούργησαν και έναν τοξικό προβολέα. Από φαινόμενα δημιουργίας εντυπώσεων και πλαστών βιογραφικών σημειωμάτων έχουμε χορτάσει. Όταν μιλάμε για καινοτομία δεν αναφερόμαστε στην εφεύρεση ψεύτικων προφίλ, αλλά στην παραγωγή αληθινών αποτελεσμάτων που επηρεάζουν θετικά τον περίγυρό μας, χωρίς να πλήττουν, ούτε να στερούν ευκαιρίες από τον διπλανό μας.

Φίλες και φίλοι,

Είμαστε περήφανοι για τους απόφοιτούς μας. Είμαστε περήφανοι για όσα ως κοινότητα, συλλογικά έχουμε πετύχει αυτά τα τριάντα χρόνια διδασκαλίας και έρευνας. Τα επιτεύγματα του πανεπιστημίου μας είναι αποτέλεσμα της σκληρής δουλειάς του ακαδημαϊκού προσωπικού, του διοικητικού προσωπικού, των φοιτητών και φοιτητριών μας. Δεχτήκαμε τους πρώτους φοιτητές και τις πρώτες φοιτήτριές μας τον Σεπτέμβριο του 1992. Από τότε, αναπτυχθήκαμε χάρη στη δημιουργικότητα του ανθρώπινου δυναμικού μας, με σταθερή την υποστήριξη και τη χορηγία της Πολιτείας, με διαχρονικούς υποστηρικτές, δωρητές και ευεργέτες αλλά και τη στήριξη του απλού πολίτη.

Αναπτύξαμε και προσφέρουμε νέα προγράμματα σπουδών με σαφή προσανατολισμό και αξία. Για πρώτη φορά τον περασμένο Σεπτέμβριο προσφέρθηκε το μεταπτυχιακό πρόγραμμα στην Επιστήμη των Δεδομένων. Ένα διατμηματικό πρόγραμμα με τη συνεργασία τριών τμημάτων, των Τμημάτων Διοίκησης Επιχειρήσεων και Δημόσιας Διοίκησης, Πληροφορικής και Μαθηματικών και Στατιστικής, επειδή γνωρίζουμε πολύ καλά την αξία και την αναγκαιότητα της διεπιστημονικότητας.

Η Ιατρική μας Σχολή προσέφερε το πρώτο της μεταπτυχιακό στην Ιατρική Ακριβείας στην κλινική πράξη. Απευθυνόμαστε στους γιατρούς της Κύπρου και του εξωτερικού, αλλά και στους απόφοιτούς μας για να εξειδικευτούν και να εξελιχθούν στην επιστήμη τους.

Το Μεταπτυχιακό του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας στην Ψηφιακή Πολιτιστική Κληρονομιά και Αρχαιολογία Τοπίου αναγνωρίζει το πώς οι νέες εφαρμογές και τεχνολογίες έρχονται να λειτουργήσουν θετικά στη διατήρηση και διάσωση της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Στη χώρα μας με σημαντικό πεδίο και χώρο για αρχαιολογικές ανασκαφές, το μεταπτυχιακό αυτό προσφέρει στους αρχαιολόγους μοναδική ειδίκευση και στη χώρα μας ένα ανταγωνιστικό διεπιστημονικό πρόγραμμα σπουδών.

Βεβαίως δεν σταματάμε εδώ, το νέο ακαδημαϊκό έτος αναμένεται να προσφερθούν τρία ακόμα μεταπτυχιακά προγράμματα: Το μεταπτυχιακό στην Ειρήνη, τις Συγκρούσεις και τη Δημοκρατία, του Τμήματος Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, το διεπιστημονικό μεταπτυχιακό στα συμπεριφορικά οικονομικά που προσφέρουν τα Τμήματα Οικονομικών και Ψυχολογίας και το μεταπτυχιακό του τμήματος Πληροφορικής στην Τεχνητή Νοημοσύνη.

Μεγαλώνουμε, αναπτυσσόμαστε, εξελισσόμαστε. Κι αυτή η συνεχής μετεξέλιξή μας πιστεύω απεικονίζεται σε μεγάλο βαθμό και στις διεθνείς κατατάξεις κύρους στις οποίες συγκαταλεγόμαστε: TIMES (στα κορυφαία 401-500), QS (473) και στη λίστα της Σαγκάης (601-700). Δεν θεοποιούμε τις κατατάξεις, δεν είναι αυτοσκοπός, για μας όμως είναι ένα χρήσιμο εργαλείο.

Απόφοιτες και απόφοιτοι,

Προσφέραμε τα πρώτα εφόδια, μεταδώσαμε τη γνώση, όμως κι εσείς έχετε την ευθύνη να τα αξιοποιήσετε με σωστό και δημιουργικό τρόπο. Κάθε επιστήμη έχει το δικό της ρόλο να επιτελέσει στην κοινωνία. Με τις εφαρμοσμένες επιστήμες να προτείνουν τη μετάβαση σε έναν κόσμο περισσότερο πράσινο, ασφαλή, συμπεριληπτικό και προσβάσιμο και τις ανθρωπιστικές επιστήμες να βάζουν στο επίκεντρο των τεχνολογικών εξελίξεων τον άνθρωπο, το δίκαιο και την ενσυναίσθηση, με την Ιατρική να επικεντρώνεται στην υγεία του ανθρώπου, τη φροντίδα του ασθενή, τη μείωση του πόνου και τη θεραπεία.

Το όραμά μας παραμένει η συνεισφορά και επίδραση στην κοινωνία, η απονομή πτυχίων με κύρος, η επιρροή όχι μόνο στην Κύπρο, αλλά και στην Ευρώπη μέσα από ουσιαστικές συνέργειες και αξιοποιώντας την ισχύ της ακαδημαϊκής διπλωματίας.

Πολλά έγιναν, όμως πολλά πρέπει να γίνουν. Δεν εφησυχάζομαστε και καλούμε όλους τους πολιτικούς και κοινωνικούς φορείς να μας στηρίξουν.

Δεν μπορεί η Ιατρική μας Σχολή και κατ' επέκταση η χώρα μας να μην έχει πανεπιστημιακές κλινικές.

Στην εποχή που η διεθνής συνεργασία είναι στο επίκεντρο κάθε δράσης, δεν μπορεί τα δημόσια πανεπιστήμια να μην προσφέρουν ξενόγλωσσα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών. Αδικούμε τις δυνατότητες και την προοπτική των δημόσιων πανεπιστημίων μας. Αδικούμε την ίδια τη χώρα μας.

Οι εξελίξεις φανερώνουν ότι η διπλωματία και οι συνεργασίες παίζουν καθοριστικό ρόλο στη διεθνή πολιτική σκηνή. Η πολιτική αφορά και επηρεάζει κάθε πτυχή της ζωής μας. Η παιδεία, η έρευνα, η μάθηση και η καινοτομία δεν είναι αυτοσκοπός, είναι βαθιά πολιτικές πράξεις.

Διδάσκουμε, δημιουργούμε, ερευνούμε για την κοινότητα και την κοινωνία. Ειδικότερα μέσα από την εδραίωση διεθνών συνεργασιών και συμμαχιών και την προσέλκυση ταλαντούχου προσωπικού και φοιτητών από το εξωτερικό, η προοπτική για το πανεπιστήμιο και τη χώρα μας είναι τεράστια.

Πετύχαμε την αναγνώριση των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών μας από χώρες και οργανισμούς, αδυνατούμε ωστόσο να προσελκύσουμε μία μεγάλη αγορά για προπτυχιακά προγράμματα σπουδών, επειδή η νομοθεσία δεν εκσυγχρονίζεται.

Η τεχνολογία, οι εξελίξεις πρόλαβαν τους νομοθέτες. Πρέπει να αυξήσουμε ταχύτητα και ρυθμό, αν θέλουμε να είμαστε συμμετέχοντες στις αλλαγές που συντελούνται και θα γίνουν είτε με εμάς, είτε χωρίς εμάς. Το πιο πάνω αποτελεί προτροπή για όλες και για όλους μας.

Τιμώμενες και τιμώμενοι της σημερινής τελετής,

Κάθε ιστορία περιέχει μοναδικά ψήγματα δημιουργίας και καινοτομίας. Βρείτε τον τρόπο να ξεδιπλώσετε τις δυνάμεις σας, συνδυάστε τις γνώσεις και τα βιώματά σας με τις εμπειρίες των άλλων και θα ανακαλύψετε πολλά για τον εαυτό σας πρώτα, αλλά και για την κοινωνία.

Η διεπιστημονική συνεργασία και η απασχόληση πρώτα για τον άνθρωπο και μετά για το χρήμα θα οδηγήσουν εσάς στην ευτυχία και την κοινότητα στην αειφορία. Αυτό είναι το ζητούμενο.

Άλλωστε αν ρωτήσετε τους αγαπημένους σας πώς θα ήθελαν να σας δουν στο μέλλον, νομίζω η απάντηση είναι απλή: Ευτυχισμένους.

Απόφοιτοι και απόφοιτες του 2022: Συγχαρητήρια, καλό ξεκίνημα.